OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO ELEANOR SHARPSTON przedstawiona w dniu 25 lutego 2010 r. [1]

1. Jest to druga grupa postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego [2], w ramach których zakwestionowano austriacką transpozycję dyrektywy ptasiej [3]; pojawiają się w niej kwestie dotyczące zakresu uznania przysługującego państwom członkowskim przy transpozycji tej dyrektywy. Komisja domaga się stwierdzenia na podstawie art. 226 WE [4], iż Austria nie dopełniła swoich obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej oraz art. 6 ust. 2 w związku z art. 7 dyrektywy siedliskowej [5].

Właściwe prawodawstwo wspólnotowe

Dyrektywa ptasia

2. Komisja stawia dwa zarzuty: po pierwsze, iż Austria nie wyznaczyła właściwie dwóch terenów jako obszarów specjalnej ochrony (OSO) na podstawie art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej, a mianowicie Hansag w kraju związkowym Burgenland oraz Niedere Tauern w kraju związkowym Styria; po drugie, iż Austria nie wprowadziła odpowiedniej ochrony prawnej dla części już wyznaczonych OSO.

3. Dyrektywa ptasia, stosownie do art. 1 ust. 1, „odnosi się do ochrony wszystkich gatunków ptactwa występujących naturalnie w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich, do którego stosuje się traktat". Jak nakazuje art. 2, państwa członkowskie „podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zachowania populacji gatunków określonych w art. 1 na poziomie, który odpowiada w szczególności wymogom ekologicznym, naukowym i kulturowym, mając na

1 — Język oryginału: angielski.

2 — Pierwsza była sprawa C-507/04 Komisja przeciwko Austrii, wyrok z dnia 12 lipca 2007 r., Zb.Orz. s. I-5939, w której Komisja podniosła brak wykonania art. 1 ust. 1 i 2, art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1 i 4, art. 8, art. 9 ust. 1 i 2 oraz art. 11 dyrektywy ptasiej. Ponadto w sprawie C-209/04 Komisja przeciwko Austrii, wyrok z dnia 23 marca 2006 r., Zb.Orz. s. I-2755, Komisja podniosła zaniechanie sklasyfikowania pewnych obszarów jako OSO na podstawie dyrektywy ptasiej oraz spełnienia wymogów dyrektywy siedliskowej w odniesieniu do przedsięwzięcia budowlanego.

3 — Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 103, s. 1).

4 — Zobacz aktualnie art. 258 TFUE.

5 — Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206, s. 7).

uwadze wymogi ekonomiczne i rekreacyjne lub w celu dostosowania populacji tych gatunków do tego poziomu".

4. Artykuł 3 ust. 1 przewiduje, iż „[w] świetle wymogów określonych w art. 2 państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki w celu ochrony, zachowania lub przywrócenia wystarczającej różnorodności i obszaru naturalnych siedlisk wszystkich gatunków ptactwa, określonych w art. 1". Artykuł 3 ust. 2 identyfikuje „stworzenie obszarów ochrony" jako jeden ze środków „ochrony, zachowania lub przywrócenia wystarczającej różnorodności i obszaru naturalnych siedlisk wszystkich gatunków ptactwa, określonych w art. 1".

5. Artykuł 4 stanowi:

„1. Gatunki wymienione w załączniku I podlegają specjalnym środkom ochrony dotyczącym ich naturalnego siedliska w celu zapewnienia im przetrwania oraz reprodukcji na obszarze ich występowania.

W związku z powyższym należy brać pod uwagę:

a) gatunki zagrożone wyginięciem;

b) gatunki podatne na szczególne zmiany w ich naturalnym siedlisku;

c) gatunki uznane za rzadkie z uwagi na niewielkie populacje lub ograniczone lokalne występowanie;

d) inne gatunki wymagające szczególnej uwagi ze względu na specyficzny charakter ich naturalnego siedliska.

Tendencje i wahania w poziomach populacji są uwzględniane przy dokonywaniu oceny.

Państwa członkowskie dokonują klasyfikacji przede wszystkim najbardziej odpowiednich obszarów pod względem liczby i powierzchni jako obszarów specjalnej ochrony dla zachowania tych gatunków, z uwzględnieniem wymogów ich ochrony w ramach morskiego i lądowego obszaru geograficznego, do którego niniejsza dyrektywa ma zastosowanie.

2. Państwa członkowskie podejmują podobne środki w odniesieniu do regularnie występujących gatunków wędrownych niewymienionych w załączniku I, mając na uwadze potrzebę ich ochrony w ramach morskiego i lądowego obszaru geograficznego, do którego niniejsza dyrektywa ma zastosowanie, w odniesieniu do obszarów ich wylęgu, pierzenia i zimowania oraz miejsc postoju wzdłuż ich tras migracji. W tym celu państwa członkowskie zwracają szczególną uwagę na ochronę obszarów podmokłych, w szczególności tych o znaczeniu międzynarodowym.

3. Państwa członkowskie przekazują Komisji wszelkie stosowne informacje, tak aby mogła ona podjąć odpowiednie inicjatywy w celu koordynacji koniecznej dla zapewnienia, by obszary określone w ust. 1 i 2 stanowiły spójną całość, spełniającą wymogi ochrony tych gatunków w ramach morskiego i lądowego obszaru geograficznego, do którego niniejsza dyrektywa ma zastosowanie.

4. W odniesieniu do obszarów ochrony określonych w ust. 1 i 2 państwa członkowskie podejmują właściwe kroki w celu uniknięcia powstawania zanieczyszczenia lub pogorszenia warunków naturalnych siedlisk lub jakichkolwiek zakłóceń wpływających na ptactwo, o ile będą mieć one znaczenie w odniesieniu do celów niniejszego artykułu. Państwa członkowskie dążą również do uniknięcia powstawania zanieczyszczenia lub pogorszenia warunków naturalnych siedlisk poza tymi obszarami ochrony".

6. Artykuł 18 dyrektywy ptasiej stanowi, iż:

„1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie dwóch lat od jej opublikowania. Niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, które przyjęły w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą".

Dyrektywa siedliskowa

7. Następujące motywy w preambule do dyrektywy siedliskowej są istotne dla bieżącej sprawy:

„[motyw pierwszy] […] zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska, w tym ochrona siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory jest istotnym celem stanowiącym element realizacji ogólnego interesu Wspólnoty wyrażonego w art. 130r[6] traktatu;

[…]

[motyw piąty] ze względu na zagrożenia niektórych typów siedlisk przyrodniczych i niektórych gatunków konieczne jest, w celu wspierania szybkiego wprowadzenia w życie środków zmierzających do ich ochrony, uznanie ich za mające priorytetowe znaczenie;

6 — Zobacz aktualnie art. 191 TFUE.

[motyw szósty] w celu odtworzenia lub zachowania siedlisk przyrodniczych i gatunków, objętych zakresem zainteresowania Wspólnoty, we właściwym stanie ochrony, konieczne jest wyznaczenie specjalnych obszarów ochrony w celu stworzenia spójnej europejskiej sieci ekologicznej zgodnie z wyznaczonym harmonogramem;

[motyw siódmy] wszelkie wyznaczone obszary, w tym obszary sklasyfikowane obecnie lub w przyszłości jako obszary specjalnej ochrony zgodnie z dyrektywą [ptasią], będą musiały zostać włączone do spójnej europejskiej sieci ekologicznej;

[motyw ósmy] jest właściwe, aby na każdym wyznaczonym obszarze wprowadzić konieczne środki przy uwzględnieniu realizowanych celów w dziedzinie ochrony;

[…]".

8. W art. 1 pojawiają się następujące definicje:

„a) *ochrona* oznacza zespół środków wymaganych do zachowania lub odtworzenia siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków dzikiej fauny i flory we właściwym stanie ochrony […];

[…]

j) *teren* oznacza geograficznie określony obszar o wyraźnie wyznaczonym rozmiarze;

[…]

l) *specjalny obszar ochrony*[7] oznacza teren mający znaczenie dla Wspólnoty wyznaczony przez państwa członkowskie w drodze ustawy, decyzji administracyjnej lub umowy, na którym są stosowane konieczne środki ochronne w celu zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, siedlisk przyrodniczych lub populacji gatunków, dla których teren został wyznaczony;

[…]".

7 — Zwany dalej »SOO«.

9. Cel dyrektywy siedliskowej został przedstawiony w art. 2, który stanowi, iż celem dyrektywy jest „przyczynienie się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na europejskim terytorium państw członkowskich, do którego stosuje się traktat", zaś środki podjęte zgodnie z dyrektywą „mają na celu zachowanie lub odtworzenie, we właściwym stanie ochrony, siedlisk przyrodniczych oraz gatunków dzikiej fauny i flory będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty" oraz „uwzględniają wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne".

10. Artykuł 3 ust. 1 stanowi: „[z]ostanie stworzona spójna europejska sieć ekologiczna specjalnych obszarów ochrony, pod nazwą Natura 2000". Sieć ta powinna uwzględniać obszary specjalnej ochrony sklasyfikowane przez państwa członkowskie zgodnie z dyrektywą ptasią.

11. Środki ochrony przewidziane do ustanowienia w stosunku do SOO są przedstawione w art. 6 ust. 1 i 2:

„1. Dla specjalnych obszarów ochrony państwa członkowskie tworzą konieczne środki ochronne obejmujące, jeśli zaistnieje taka potrzeba, odpowiednie plany zagospodarowania opracowane specjalnie dla tych obszarów bądź zintegrowane z innymi planami rozwoju oraz odpowiednie środki ustawowe, administracyjne lub umowne, odpowiadające ekologicznym wymaganiom typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I lub gatunków wymienionych w załączniku II, żyjących na tych terenach.

2. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania w celu uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, jak również w celu uniknięcia niepokojenia gatunków, dla których zostały wyznaczone takie obszary, o ile to niepokojenie może mieć znaczenie w stosunku do celów niniejszej dyrektywy".

12. Artykuł 7 stanowi:

„Obowiązki wynikające z art. 6 ust. 2, 3 i 4 niniejszej dyrektywy zastępują wszelkie obowiązki wynikające z art. 4 ust. 4 zdanie pierwsze dyrektywy 79/409/EWG w odniesieniu do obszarów sklasyfikowanych zgodnie z art. 4 ust. 1 tej dyrektywy lub uznanych w podobny sposób na mocy art. 4 ust. 2, poczynając od daty wykonania niniejszej dyrektywy albo od daty klasyfikacji lub uznania przez państwo członkowskie na mocy dyrektywy 79/409/EWG, gdy ta ostatnia data jest późniejsza".

13. Zgodnie z art. 23 państwa członkowskie powinny wykonać dyrektywę siedliskową w terminie dwóch lat od jej opublikowania.

Okoliczności faktyczne i postępowanie

14. W następstwie oceny austriackiej sieci obszarów chronionych w latach 1999 i 2000 Komisja stwierdziła istnienie luk w wyznaczeniu obszarów chronionych i w porządku prawnym służącym ochronie dzikich ptaków i ich siedlisk znajdujących się na tych obszarach. W dniu 23 października 2001 r. wysłała wezwanie do usunięcia uchybienia, na które władze austriackie odpowiedziały w roku 2002 i w roku 2003.

15. W dniu 18 października 2004 r. Komisja wysłała uzupełniające wezwanie do usunięcia uchybienia, stwierdzając, iż Hansag w kraju związkowym Burgenland nie został wyznaczony jako obszar chroniony dla ptactwa, a także iż powierzchnia obszaru w Niedere Tauern w kraju związkowym Styria została bezprawnie zmniejszona. Austria odpowiedziała pismem z dnia 21 grudnia 2004 r. i przedstawiła pewną liczbę uwag dodatkowych w roku 2005 i 2006.

16. Komisja przyjęła pogląd, iż Austria w dalszym ciągu naruszała swoje obowiązki wynikające z prawa wspólnotowego. W związku z tym wydała uzasadnioną opinię w dniu 15 grudnia 2006 r. Termin na odpowiedź na tę uzasadnioną opinię upłynął w dniu 15 lutego 2007 r. Władze austriackie wydały odpowiedź w dniu 20 lutego 2007 r. i wysłały pismo uzupełniające w dniu 24 września 2007 r.

17. Komisja nie była usatysfakcjonowana odpowiedzią Austrii, wobec czego wniosła niniejszą skargę w dniu 27 listopada 2007 r. Wnosi ona do Trybunału:

— o stwierdzenie, iż poprzez zaniechanie:

a) wyznaczenia (w przypadku „Hansag" w kraju związkowym Burgenland) lub ustalenia granic (w przypadku „Niedere Tauern" w kraju związkowym Styria) we właściwy sposób, zgodnie z kryteriami ornitologicznymi, najbardziej odpowiednich obszarów w Austrii pod względem liczby i powierzchni jako obszarów specjalnej ochrony dla zachowania gatunków ptaków zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej; oraz

b) zapewnienia ochrony prawnej spełniającej wymogi określone w art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej lub art. 6 ust. 2 w związku z art. 7 dyrektywy siedliskowej względem części dotychczas wyznaczonych obszarów specjalnej ochrony,

Republika Austrii uchybiła zobowiązaniom wynikającym z art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej oraz art. 6 ust. 2 w związku z art. 7 dyrektywy siedliskowej; oraz:

— o obciążenie Republiki Austrii kosztami postępowania.

18. Komisja, Austria oraz rząd niemiecki (który przystąpił do postępowania w charakterze interwenienta) przestawiły ustne stanowisko na rozprawie.

W przedmiocie dopuszczalności

19. Austria kwestionuje dopuszczalność skargi, twierdząc, iż zakres skargi wykracza poza zakres postępowania poprzedzającego jej wniesienie oraz iż brakuje mu spójności i precyzji.

Zakres skargi

20. Austria podnosi, iż zakres skargi wykracza poza zakres postępowania poprzedzającego jej wniesienie w trzech aspektach. Po pierwsze, w uzasadnionej opinii Komisja wyraźnie wykluczyła austriackie regulacje krajowe dotyczące europejskich stref ochronnych [8] z zakresu postępowania i mimo to uwzględniła je w skardze. Po drugie, zarzut Komisji, iż OSO są pozbawione lub też są objęte nieodpowiednią ochroną, nie jest tożsamy z zarzutem postawionym na etapie przedsądowym: skarga wprowadza całkiem nowe żądania, iż środki transponujące powinny zawierać określone obowiązki i zakazy co do określonych OSO i określonych gatunków oraz siedlisk. Po trzecie, podnoszone zaniechanie zapewnienia ochrony prawnej w kraju związkowym Salzburg, jakkolwiek wspomniane w uzasadnionej opinii, nie zostało umieszczone w wezwaniu do usunięcia uchybienia, zaś rzekome zaniechanie zapewnienia ochrony prawnej w Dolnej Austrii zostało wymienione po raz pierwszy w samej skardze.

21. W moim przekonaniu skarga Komisji jest spójna z zarzutami przedstawionymi w postępowaniu poprzedzającym jej wniesienie, jeżeli chodzi o podnoszony brak zapewnienia systemu ochrony prawnej w całej Austrii.

22. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przedmiot postępowania wszczętego zgodnie z art. 226 WE jest ograniczony przez postępowanie poprzedzające wniesienie skargi i skarga Komisji powinna być

8 — Termin „europejska strefa ochronna" nie został objaśniony przez żadną ze stron. Z uzasadnionej opinii Komisji wynoszę, iż odnosi się ona do obszarów wyznaczonych jako parki narodowe lub rezerwaty przyrody, które podlegają właściwości odpowiednich władz krajów związkowych. Termin ten wydaje się nie mieć tego samego znaczenia co OSO lub SOO. Tym niemniej wydaje się, iż „europejska strefa ochronna" może być równoznaczna z OSO albo SOO.

oparta na tych samych zarzutach [9]. Zasada ta nie uniemożliwia Komisji przedstawienia swego zarzutu w bardziej szczegółowy sposób w jej skardze, pod warunkiem że nie zmienia to przedmiotu sporu [10].

23. Odnośnie do pierwszego argumentu Austrii wydaje mi się, że Komisja wyjaśnia w uzasadnionej opinii, iż europejskie strefy ochronne (obszary podlegające właściwości władz krajów związkowych [11]) mogą być wyznaczone także jako OSO. Niemniej twierdzi ona, iż dla wielu takich obszarów nie wprowadzono żadnych specjalnych środków ochrony prawnej. A zatem wydaje się, iż Komisja odnosi się w uzasadnionej opinii do miejsc sklasyfikowanych jako europejskie strefy ochronne na poziomie krajowym lub kraju związkowego oznaczonych także jako OSO zgodnie z dyrektywą ptasią jako uwzględnionych w postępowaniu. Nie zgadzam się więc z argumentem Austrii, iż ten zarzut został umieszczony w skardze bez uprzedniego podniesienia w korespondencji w postępowaniu poprzedzającym wniesienie skargi.

24. Co się tyczy drugiego i trzeciego argumentu Austrii, zarzut Komisji, iż ochrona prawna dotycząca OSO powinna być ukierunkowana i specyficzna, rozwija jej wcześniejsze stanowisko, iż ochrona prawna dla wyznaczonych terenów jest niewystarczająca. Czyniąc tak, Komisja nie zmienia zakresu skargi przez wprowadzenie nowego zarzutu. Zarówno w uzasadnionej opinii, jak i w skardze Komisja potwierdza, iż zarzuty nie są ograniczone do poszczególnych terenów wspomnianych na zasadzie przykładu na etapie przedsądowym, ale rozciągają się na całą Austrię.

25. Tak więc wydaje mi się, iż jakkolwiek skarga jest bardziej szczegółowa niż wezwanie do usunięcia uchybienia i uzasadniona opinia, zakres przedmiotu sporu, tak jak został on wyznaczony na etapie przedsądowym oraz w skardze, jest taki sam. Wobec tego nie uważam, aby postępowanie było z tych powodów niedopuszczalne.

Brak spójności i precyzji

26. Austria podnosi, iż Komisja nie sprecyzowała w swoich zarzutach, które regulacje dotyczące wskazanych OSO nie zapewniają odpowiedniej ochrony prawnej. Austria twierdzi, iż z tego względu nie może ustalić, jakie specjalne środki powinna przyjąć zdaniem Komisji w celu naprawienia zarzucanego uchybienia.

27. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uzasadniona opinia i skarga powinny przedstawiać zarzuty w sposób spójny i precyzyjny

9 — Wyrok z dnia 11 września 2001 r. w sprawie C-67/99 Komisja przeciwko Irlandii, Rec. s. I-5757, pkt 22 i przytoczone tam orzecznictwo; zobacz także wyrok z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie C-195/04 Komisja przeciwko Finlandii, Zb.Orz. s. I-3351, pkt 18.

10 — Wyżej wymieniony w przypisie 9 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Irlandii, pkt 23; zobacz także ww. w przypisie 9 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Finlandii, pkt 18 i przytoczone tam orzecznictwo.

11 — Zobacz w przypisie 8.

w celu umożliwienia pozwanemu państwu członkowskiemu oceny dokładnego zakresu podnoszonego naruszenia i przygotowania swojej obrony [12].

W przedmiocie żądań skargi

28. Z tego względu, kiedy Komisja zarzuca brak ochrony prawnej, powinna zidentyfikować, jaka ochrona prawna istnieje – jeżeli w ogóle istnieje – i wyjaśnić, dlaczego uważa, iż ta ochrona prawna jest niewystarczająca. Brak sprecyzowania przez Komisję szczegółów dotyczących na przykład poszczególnych OSO niekoniecznie musi jednak czynić skargę nieprecyzyjną lub niespójną.

31. Według orzecznictwa Trybunału jedynie obszary już sklasyfikowane jako OSO podlegają art. 6 ust. 2–4 i art. 7 dyrektywy siedliskowej, które zastępują przepis w art. 4 ust. 4 zdanie pierwsze dyrektywy ptasiej [13]. Obszary, które nie zostały jeszcze wyznaczone jako OSO, a które powinny zostać wyznaczone jako takie, w dalszym ciągu podlegają art. 4 ust. 4 zdanie pierwsze dyrektywy ptasiej [14]. A zatem można by oczekiwać od Komisji w ramach zarzutu drugiego wyraźnego wskazania określonych obszarów [15], które nie zostały wyznaczone jako OSO, wytłumaczenia, dlaczego uważa, iż powinny one były zostać wyznaczone jako takie, a następnie przedstawienia twierdzeń co do tego, dlaczego uważa, iż naruszono art. 4 ust. 4 zdanie pierwsze dyrektywy ptasiej [16].

29. Nie ma wątpliwości, iż przedmiotem drugiego zarzutu Komisji jest podnoszona nieodpowiednia ochrona prawna OSO w Austrii. Argument Komisji, iż ochrona prawna powinna być ukierunkowana i specyficzna, nie jest ani niejasny, ani też niezrozumiały.

32. Komisja nie wskazała obszarów, które powinny były zostać wyznaczone jako OSO, odnosząc się do informacji o ustaleniu granic właściwych obszarów lub do kryteriów ornitologicznych, na podstawie których należy oceniać, czy nadają się one do

30. Dlatego też wydaje mi się, iż Austria dysponowała wystarczającymi informacjami na temat sprawy ze strony Komisji, aby przygotować swoją obronę.

12 — Wyrok z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie C-186/06 Komisja przeciwko Hiszpanii, Zb.Orz. s. I-12093, pkt 18 i przytoczone tam orzecznictwo.

13 — Wyrok z dnia 7 grudnia 2000 r. w sprawie C-374/98 Komisja przeciwko Francji, Rec. s. I-10799, pkt 43–46.

14 — Wyżej wymieniony w przypisie 13 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Francji, pkt 47.

15 — W odniesieniu do drugiego zarzutu Komisja wskazuje pewne tereny, które władze austriackie sklasyfikowały jako OSO po upływie terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii (na przykład w krajach związkowych Burgenland i Wiedeń). Jednakże Trybunał nie jest w stanie ocenić, czy art. 4 ust. 4 zdanie pierwsze dyrektywy ptasiej stosuje się do tych terenów z przyczyn przedstawionych poniżej w pkt 80.

16 — Zobacz inaczej wyrok z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie C-418/04 Komisja przeciwko Irlandii, Zb.Orz. s. I-10947, pkt 169–175, gdzie Komisja postanowiła uwzględnić w skardze tereny niesklasyfikowane jako OSO, zarzucając niezastosowanie art. 4 ust. 4 dyrektywy ptasiej zdania pierwszego.

sklasyfikowania [17]. Nie przedstawiła także jakiegokolwiek konkretnego argumentu co do kwestii, czy art. 4 ust. 4 zdanie pierwsze stosuje się do tych terenów, a jeśli tak, dlaczego uważa, iż Austria nie przestrzegała swoich zobowiązań wynikających z tego przepisu.

Co do istoty

Zarzut pierwszy – brak wyznaczenia Hansag jako OSO i zmniejszenie OSO Niedere Tauern

33. W rezultacie Trybunał nie jest w stanie ocenić, czy art. 4 ust. 4 zdanie pierwsze stosuje się do obszarów w Austrii, które nie zostały sklasyfikowane jako OSO, a powinny były zostać wyznaczone jako takie.

Hansag

34. Trybunał podkreślił, iż zobowiązanie państw członkowskich do dokonania dokładnej transpozycji dyrektywy ptasiej jest szczególnie ważne, ponieważ zostało im powierzone zarządzanie wspólnym dziedzictwem [18]. W sytuacji gdy podnosi się nienależytą transpozycję, odpowiednio ze strony Komisji ważne jest zapewnienie, aby Trybunał miał do swojej dyspozycji niezbędne elementy umożliwiające mu przeanalizowanie i ocenienie, czy pozwane państwo członkowskie wypełniło swoje zobowiązania wynikające z prawa wspólnotowego. Tego Komisja wyraźnie nie dopełniła.

35. Komisja podnosi, iż dyrektywa ptasia wymaga od państw członkowskich sklasyfikowania jako OSO wszelkich najbardziej odpowiednich obszarów pod względem liczby i powierzchni dla zachowania gatunków wymienionych w załączniku I i podjęcia podobnych środków w odniesieniu do regularnie występujących gatunków wędrownych (niewymienionych w załączniku I) w odniesieniu do ich wylęgu, pierzenia i zimowania oraz miejsc postoju wzdłuż ich tras migracji. Hansag został zidentyfikowany jako najbardziej odpowiedni obszar do ochrony niektórych gatunków ptaków, a mianowicie *Otis tarda* (drop), *Circus pygargus* (błotniak łąkowy) oraz *Asio flammeus* (sowa błotna).

17 — Zobacz ww. w przypisie 16 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Irlandii, pkt 47, gdzie Trybunał wskazał, iż w celu sklasyfikowania najbardziej odpowiednich terenów jako OSO konieczna jest aktualizacja danych naukowych w celu ustalenia sytuacji, w jakiej znajdują się gatunki najbardziej zagrożone, a także gatunki stanowiące wspólne dziedzictwo Wspólnoty.

18 — Wyrok z dnia 20 października 2005 r. w sprawie C-6/04 Komisja przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, Zb.Orz. s. I-9017, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo; zobacz także ww. w przypisie 2 wyrok w sprawie C-507/04 Komisja przeciwko Austrii, pkt 277.

36. Austria potwierdziła, iż Hansag został sklasyfikowany jako OSO w dniu 3 sierpnia 2008 r.

37. Jest oczywiste, że Austria nie sklasyfikowała Hansag jako OSO w terminie wyznaczonym w uzasadnionej opinii, który upłynął 15 lutego 2007 r. Skarga Komisji jest zatem w tym względzie zasadna.

39. Austria przyznaje, iż zmniejszony obszar jest niewystarczający do zapewnienia ochrony trzech gatunków ptaków (młodych *Charadrius morinellus*, *Bonasa bonasia* oraz *Picus canus*) i dlatego też powinien być zwiększony. Nie zgadza się jednak, iż OSO powinien być rozszerzony do swoich pierwotnych granic w celu objęcia gatunków leśnych *Aegolius funerus*, *Glaucidium passerinum*, *Dryocopus martius i Picoides tridactylus*.

Niedere Tauern

38. Komisja uważa, iż pierwotna decyzja Austrii z dnia 3 listopada 1997 r. o sklasyfikowaniu tego obszaru jako obejmującego powierzchnię 169 000 ha została podjęta zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy ptasiej. Jednakże Komisja podnosi, iż poprzez kolejno dwukrotne podjęcie decyzji o zmniejszeniu powierzchni OSO Niedere Tauern (o 31 258 ha w 1999 r., a następnie o kolejne 50 600 ha w 2001 r.), w sposób niespójny z dostępną informacją ornitologiczną, Austria nie wypełniła swoich zobowiązań. Komisja twierdzi, iż oba zmniejszenia miały niekorzystny wpływ na pewne leśne gatunki ptactwa, które gniazdują zwykle poniżej 1 500 m n.p.m. – *Aegolius funereus* (włochatkę), *Glaucidium passerinum* (sóweczkę), *Dryocopus martius* (dzięcioła czarnego) oraz *Picoides tridactylus* (dzięcioła trójpalczastego) – oraz obszary lęgowe dla wychowywania młodych *Charadrius morinellus* (mornela), *Bonasa bonasia* (jarząbka) i *Picus canus* (dzięcioła zielonosiwego).

40. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem [19] państwa członkowskie są zobowiązane do sklasyfikowania jako OSO wszelkich obszarów, które przy zastosowaniu kryteriów ornitologicznych wydają się najbardziej odpowiednie do zachowania gatunków wymienionych w załączniku I, przy czym podobne środki powinny być podjęte w stosunku do gatunków wędrownych zgodnie z art. 4 ust. 2. Trybunał orzekł także, iż uprawnienia dyskrecjonalne przysługujące państwom członkowskim przy dokonywaniu wyboru obszarów najbardziej odpowiednich w celu ich klasyfikacji jako OSO nie dotyczą możliwości klasyfikacji jako OSO terenów, które wydają się najbardziej odpowiednie według kryteriów ornitologicznych, lecz wyłącznie stosowania tych kryteriów w celu identyfikacji terenów najbardziej odpowiednich do ochrony gatunków wymienionych w załączniku I [20].

19 — Wyżej wymieniony w przypisie 16 wyrok w sprawie C-418/04 Komisja przeciwko Irlandii, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo.

20 — Wyżej wymieniony w przypisie 2 wyrok w sprawie C-209/04 Komisja przeciwko Austrii, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo.

41. Komisja opiera się na raporcie ornitologicznym [21] (zamówionym przez kraj związkowy Styria) na poparcie swojego argumentu, iż pierwotna granica obszaru powinna zostać przywrócona.

42. Austria potwierdza, iż dane naukowe i ornitologiczne ukazują, iż Niedere Tauern jest jednym z najważniejszych w kraju obszarów jako siedlisko co najmniej dziewięciu gatunków ptaków leśnych i alpejskich [22]. Austria potwierdza, iż opracowanie, na którym opiera się Komisja, uwzględnia kryteria ornitologiczne, jednakże w dalszym rzędzie podnosi, jak to określa, „brak wystarczających danych, które mogłyby stanowić podstawę do wyznaczenia niepozostawiającego wątpliwości technicznych" przy opracowaniu raportu [23]. Na koniec Austria twierdzi, że chociaż akceptuje, że las alpejski stanowi siedlisko gatunków wskazanych przez Komisję, to nie jest to wystarczająca podstawa sama w sobie do uwzględnienia tychże terenów w ramach OSO.

43. Wydaje się niesporne, iż pierwotne wytyczenie granic obszaru było oparte na kryteriach ornitologicznych i było przez to dokonane w sposób zgodny z art. 4 ust. 1 dyrektywy ptasiej. Strony jednakże nie zgadzają się co do tego, czy zmniejszenie powierzchni obszaru jest zgodne z dyrektywą.

44. Sama dyrektywa ptasia milczy co do tego, co ma się zdarzyć, jeżeli państwo członkowskie zamierza zmniejszyć powierzchnię istniejącego obszaru. Jest więc niezbędne, aby dokonać ekstrapolacji, mając na względzie zamierzenia i cele dyrektywy ptasiej, jak i siedliskowej.

45. Wydaje mi się, iż kiedy już OSO został wyznaczony, co zgodnie z danymi ornitologicznymi zdaje się najbardziej odpowiednie dla danych gatunków [24], państwo członkowskie, które zamierza następnie zmniejszyć geograficzny zasięg tego OSO, powinno dysponować zaktualizowanym naukowym i ornitologicznym materiałem dowodowym na poparcie swego (dorozumianego) stanowiska, iż może tego dokonać bez narażenia wymaganego poziomu ochrony [25]. Jeżeli ten wymóg zostanie spełniony, wydaje mi się, iż państwo członkowskie może dostosować zasięg geograficzny OSO. Ze strony Komisji, którą obarcza ciężar dowodu w kontekście ewentualnego późniejszego postępowania w sprawie

21 — Raport H. Gallauna, P. Sackla, C. Praschka, M. Schardta oraz P. Trinkausa (2006 r.), wymieniony w pkt 44, przypis 48 skargi Komisji [„Gallaun i in. (2006)"]. Komisja w skardze odnosi się także do raportu Lentnera z 2004 r., *Ornithologische Stellungnahme zur Verkleinerung des Vogelschutzgebietes „Niedere Tauern" in Bezug auf die EU-Vogelschutzrichtlinie 79/409/EWG* [„Lentner (2004)"].

22 — Skoro Austria ich nie wymienia, także i ja nie jestem w stanie.

23 — Austria opiera się na późniejszym studium J. Eisnera z dnia 18 grudnia 2007 r. na temat OSO Niedere Tauern AT2209000 [„Eisner (2007)"].

24 — Wyrok w sprawie Komisja przeciwko Irlandii, wymieniony w przypisie 16, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo.

25 — Zobacz pkt 40 powyżej. Państwo członkowskie powinno się upewnić, poprzez zlecenie lub uzyskanie odpowiedniego opracowania, iż teren OSO może być zmniejszony bez zagrożenia realizacji celów dyrektywy, zanim zatwierdzi takie zmniejszenie. Zgadzam się, iż państwa członkowskie mogą uzupełniać dostępny materiał dowodowy w postępowaniu poprzedzającym wniesienie skargi do chwili upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii Komisji. Zobacz także wyrok z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie C-235/04 Komisja przeciwko Hiszpanii, Zb.Orz. s. I-5415, pkt 23, 24.

uchybienia zobowiązaniom [26], niezbędne jest powołanie się na dodatkowe materiały wymagane do wykazania, iż dowody, na których opierało się państwo członkowskie, były niewystarczające lub wadliwe [27].

46. W niniejszej sprawie Austria nie przedstawiła Trybunałowi żadnych danych ornitologicznych w celu wykazania, iż zarówno zmniejszenie powierzchni OSO Niedere Tauern w 1999 r., jak i w 2001 r. było uzasadnione w czasie ich dokonania. Stosownie do utrwalonego orzecznictwa Trybunału w celu sklasyfikowania najbardziej odpowiednich terenów jako OSO państwa członkowskie powinny korzystać z najbardziej aktualnych dostępnych danych naukowych – w sprawach, w których wszczęte zostało postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom, dane te powinny być dostępne do czasu upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii [28].

47. Austria próbuje aktualnie opierać się na Eisnerze (2007 r.) w celu podważenia materiału naukowego przedłożonego przez Komisję. Moim zdaniem jednak opracowanie to, ukończone 6 grudnia 2007 r., na długo po upływie terminu na zastosowanie się do uzasadnionej opinii (15 lutego 2007 r.), nie może stanowić obecnie oparcia dla skompensowania wyraźnego braku uzasadnienia technicznego dla zmniejszeń z 1999 r. i 2001 r. A zatem Austria nie przytoczyła właściwych informacji naukowych ukazujących, iż jej zobowiązania na podstawie art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej mogłyby być spełnione przy zmniejszeniu OSO Niedere Tauern.

48. Dodaję, iż twierdzenie Austrii, że zobowiązanie zwiększenia obszaru do jego pierwotnych granic powinno być oparte na danych odznaczających się pewnością, nie znajduje oparcia w brzmieniu dyrektywy ptasiej; co więcej, Trybunałowi nie zostały przedłożone żadne informacje naukowe do wykazania, iż możliwe było zadośćuczynienie art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej poprzez sklasyfikowanie innych obszarów jako OSO w odniesieniu do gatunków ptaków zidentyfikowanych przez Komisję.

49. Z tego względu zarzut ten uważam za zasadny.

Zarzut drugi – brak wprowadzenia skutecznego systemu prawnego dla OSO

50. Dla jasności podzielę moją analizę drugiego zarzutu na dwie części. W pierwszej kolejności rozważę ogólny zasadniczy argument

26 — Wyrok z dnia 6 listopada 2003 r. w sprawie C-434/01 Komisja przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, Rec. s. I-13239, pkt 21 i przytoczone tam orzecznictwo; zobacz także ww. w przypisie 16 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Irlandii, pkt 167.

27 — Według utrwalonego orzecznictwa Trybunału Inwentarz obszarów stanowiących ważne ostoje ptactwa we Wspólnocie Europejskiej, opublikowany w 1989 oraz 2000 r. i znany odpowiednio jako „IBA 1989" i „IBA 2000", jest uważany za najbardziej miarodajne opracowanie: zob. ww. w przypisie 16 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Irlandii, pkt 40, 48. W niniejszej sprawie Komisja opierała się na dwóch raportach: Lentnera (2004) oraz Gallauna i in. (2006).

28 — Zobacz ww. w przypisie 16 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Irlandii, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo.

Komisji dotyczący zakresu uznania przysługującego państwom członkowskim co do sposobu, w jaki transponują dyrektywy ptasią i siedliskową (kwestia, która skłoniła Niemcy do interwencji w tym postępowaniu). Następnie przystąpię do zbadania, kolejno dla każdego kraju związkowego, konkretnych zarzutów Komisji.

Zakres uznania

51. Komisja twierdzi, iż w celu dokonania właściwej transpozycji dyrektyw ptasiej i siedliskowej powinny zostać przyjęte specjalne środki ochrony w formie zapewniającej wprowadzenie prawnie wiążących obowiązków i zakazów dla zapewnienia ochrony OSO, przy czym środki te muszą być przyjęte w tym samym akcie, który klasyfikuje dany teren jako OSO.

52. Austria podnosi, iż brzmienie dyrektyw ptasiej i siedliskowej nie określa formy środków wymaganych dla ich transpozycji. Należy jedynie rozważyć wprowadzenie określonych zakazów w przypadku istnienia wskazań, że prawdopodobne jest pogorszenie istniejących warunków na danym obszarze. Ponadto w przypadku gdy obszary podlegają istniejącym ogólnym środkom ochrony wynikającym z krajowych przepisów otaczających ochroną wszystkie gatunki, występuje wówczas faktyczna ochrona wykraczająca ponad ochronę wymaganą przez dyrektywę ptasią.

53. Rząd niemiecki argumentuje, iż nie jest konieczne wprowadzanie określonych obowiązków oraz zakazów w stosunku do każdego OSO w wiążącym akcie prawnym.

54. Moim zdaniem główne twierdzenie Komisji, iż specjalne środki ochrony powinny być wprowadzone poprzez wiążące obowiązki lub zakazy, nie znajduje oparcia w ogólnych zasadach prawa wspólnotowego, względnie w brzmieniu dyrektyw ptasiej lub siedliskowej [29].

55. Jak wiadomo, zgodnie z art. 249 WE akapit trzeci [30] dyrektywa wiąże każde państwo członkowskie, do którego jest kierowana, w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawia jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków [31]. Wynika z tego, iż Austria, tak jak każde inne państwo członkowskie, może wybrać formę i środki dla swej transpozycji dyrektyw ptasiej i siedliskowej.

56. Na rozprawie Komisja przyznała, iż żaden element brzmienia ani dyrektywy ptasiej, ani siedliskowej nie wskazuje, iż ochrona prawna OSO powinna być zawarta w tym

29 — W dalszym ciągu odniesienia do dyrektyw ptasiej i siedliskowej czynione są do konkretnych, omawianych tu przepisów – art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej; art. 6 ust. 2 w związku z art. 7 dyrektywy siedliskowej.

30 — Zobacz aktualnie art. 288 TFUE.

31 — W niniejszym kontekście zob. ww. w przypisie 16 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Irlandii, pkt 157 i przytoczone tam orzecznictwo.

samym akcie, który klasyfikuje obszar jako OSO. Podobnie brzmienie dyrektyw nie nakazuje, aby specjalne środki ochrony mogły przyjmować wyłącznie postać określonych obowiązków i zakazów.

57. Tak więc wydaje mi się, iż podejście, które usiłuje narzucić formy i środki transpozycji, jest niezgodne z brzmieniem przywoływanych tu konkretnych przepisów ani z ogólnymi zasadami prawa wspólnotowego.

58. Przeciwko podejściu prezentowanemu przez Komisję przemawia także szereg innych względów.

59. Dyrektywy ptasia i siedliskowa mają podobne cele, mianowicie przyczynienie się do zapewnienia różnorodności przyrodniczej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz – w przypadku ptaków – wszystkich gatunków ptactwa występujących naturalnie w stanie dzikim [32]. OSO utworzone na podstawie dyrektywy ptasiej są włączone do Natury 2000, która jest ustanowiona jako spójna europejska sieć na podstawie dyrektywy siedliskowej [33]. Dlatego też zdaje mi się, jak stwierdziłam w sprawie Stadt Papenburg [34], iż pomiędzy tymi dwiema dyrektywami istnieje bliski związek i powinny one być interpretowane w sposób spójny.

60. Artykuł 6 ust. 1 dyrektywy siedliskowej przedstawia szereg możliwych środków, które mogą być przyjęte dla SOO, włączając w to środki legislacyjne, administracyjne lub umowne odpowiadające ekologicznym wymaganiom siedlisk przyrodniczych danych gatunków. Uważam, iż państwa członkowskie powinny mieć możliwość skorzystania z podobnego katalogu możliwości przy przyjmowaniu specjalnych środków ochrony na podstawie dyrektywy ptasiej [35].

61. W tym względzie art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej stanowi, iż celem specjalnych środków ochrony dotyczących siedlisk gatunków wymienionych w załączniku I oraz dotyczących gatunków wędrownych (niewymienionych w załączniku) jest zapewnienie im przetrwania oraz reprodukcji na obszarze ich występowania. W celu transponowania tego zobowiązania państwa członkowskie powinny ocenić i wprowadzić stosowne środki służące zapewnieniu zachowania, utrzymania lub przywrócenia siedliska dla spełnienia celów art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej. Nie wynika z tego jednak, iż *wyłącznie* środki wprowadzające zakazy i obowiązki mogą być stosowane do zapewnienia skuteczności dyrektyw ptasiej i siedliskowej. Nie oznacza to również, iż zakazy i obowiązki powinny być stosowane w każdym przypadku (nawet wówczas, gdy wprowadzono także inne środki).

32 — Artykuł 1 dyrektywy ptasiej i art. 2 dyrektywy siedliskowej.

33 — Artykuł 3 ust. 1 oraz motyw siódmy dyrektywy siedliskowej.

34 — Odnoszę się do pkt 34 mojej opinii z dnia 9 lipca 2009 r. w sprawie C-226/08 (wyrok z dnia 14 stycznia 2010 r.), Zb.Orz. s. I-131.

35 — SOO jest wprowadzany w dyrektywie siedliskowej, zob. wyżej pkt 8–11. OSO jest równoległą klasyfikacją terenów na podstawie dyrektywy ptasiej.

62. Dla przykładu, zakazy są użytecznym narzędziem udzielenia ochrony przed zidentyfikowanym źródłem zagrożenia. Podobnie użyteczne są obowiązki, w przypadkach gdy można łatwo zidentyfikować osobę mogącą być adresatem normy. Środki takie niekoniecznie jednak rozwiążą każdy przypadek w sposób kompleksowy. Tak więc żaden z nich mógłby nie być odpowiedni do zapewnienia skutecznej ochrony przed możliwą szkodą, która nie została w pełni zidentyfikowana. W takim przypadku mogłoby być konieczne przyznanie uprawnień właściwym organom w celu podjęcia konkretnych działań, zamiast reagowania poprzez ustanawianie zakazów i obowiązków.

63. Potrzeba wprowadzenia specjalnych środków ochrony także powinna być przedmiotem oceny. Warunki środowiskowe podlegają zmianom. Państwa członkowskie powinny przez to posiadać pewien stopień elastyczności co do instrumentów, którymi się posługują [36].

64. Komisja twierdzi, iż państwa członkowskie nie powinny stosować odmiennych środków w różnych regionach. Jestem odmiennego zdania. Dyrektywa ptasia wymaga od państw członkowskich przyjęcia środków odpowiednich do danego gatunku. Nieuniknione jest, że odmienne środki mogą być odpowiednie do ochrony gatunku gniazdującego na łące w porównaniu do mieszkającego w lasach gatunku gniazdującego na drzewach. Środki będą się od siebie różnić w zależności od tego, czy są one potrzebne do zachowania, utrzymania, czy odtworzenia odpowiedniej różnorodności i powierzchni siedlisk do ochrony ptactwa.

65. Wobec tego wydaje mi się, iż państwa członkowskie powinny mieć do dyspozycji pełny zakres środków do wyboru w celu zapewnienia skuteczności dyrektywom ptasiej i siedliskowej.

66. Komisja podnosi trzy konkretne argumenty dotyczące istoty specjalnych środków ochrony, które jej zdaniem państwa członkowskie powinny przyjąć. Po pierwsze, wyznaczenie terenu i odnośne środki powinny być upublicznione w wiążącym instrumencie skutecznym wobec osób trzecich. Po drugie, państwa członkowskie powinny wprowadzić środki, aby zapewnić realizację

36 — Zobacz np. ww. w przypisie 2 wyrok w sprawie C-209/04 Komisja przeciwko Austrii, pkt 20. Zagadnieniem w tamtej sprawie była klasyfikacja terenów, którą Trybunał określił jako będącą przedmiotem zobowiązania ciągłego. Wydaje mi się, iż ta sama zasada znajduje zastosowanie do wprowadzenia środków ochrony.

poszczególnych celów dyrektyw ptasiej i siedliskowej. Po trzecie, specjalne środki ochrony powinny być specyficzne, to jest muszą one stosować się do określonego OSO, uwzględniając jego charakterystykę i warunki środowiskowe oraz poszczególne gatunki, których jest ostoją.

67. Przed zajęciem się tymi twierdzeniami ważne jest podkreślenie dwóch podstawowych kwestii.

68. W pierwszej kolejności w postępowaniu w sprawie uchybienia takim jak niniejsze Komisję obarcza ciężar wykazania, iż państwo członkowskie nie dokonało transpozycji dyrektyw ptasiej i siedliskowej [37]. Dlatego też Komisja powinna wskazać braki w ochronie, które zarzuca ona względem określonego gatunku lub jego siedliska. Po wtóre, państwa członkowskie mają także obowiązek współpracować z Komisją poprzez dostarczanie informacji o sytuacji w granicach ich terytoriów. Ma to miejsce w szczególności w przypadkach takich jak niniejszy, kiedy to szczegółowe informacje o charakterystyce środowiskowej danego terenu i gatunków tam występujących są konieczne do oceny, czy istnieją skuteczne środki do umożliwienia odpowiedniej ochrony. Bez takiej współpracy Komisji trudno jest uzyskać potrzebny materiał do wykonania jej funkcji stosownie do art. 211 WE [38] i zapewnienia, aby dyrektywy były rzeczywiście stosowane [39].

Prawnie wiążący instrument

69. Z orzecznictwa Trybunału wynika, że transpozycję przepisów dyrektywy powinna cechować niekwestionowana moc wiążąca oraz wymagana szczegółowość, precyzja i jasność, aby uczynić zadość zasadzie pewności prawa, zgodnie z którą w wypadku gdy dyrektywa nadaje uprawnienia jednostkom, powinny one mieć możliwość zapoznania się z całością swych uprawnień [40].

70. Zgadzam się z Komisją, że zasada pewności prawa nakazuje, by wyznaczenie OSO i wprowadzane do ich ochrony środków zostało przyjęte w taki sposób, by umożliwić osobom, których takie środki dotyczą, ustalenie zakresu ich praw i obowiązków. Zostało to już uznane przez Trybunał, który stwierdził, iż OSO powinny mieć wiążącą formę, której nie można podważyć [41].

37 — Wyżej wymieniony w przypisie 26 wyrok sprawie Komisja przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, pkt 21 i przytoczone tam orzecznictwo; zobacz także ww. w przypisie16 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Irlandii, pkt 167.

38 — Zobacz w tym miejscu art. 17 traktatu UE co do ogólnych funkcji Komisji.

39 — Wyrok z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie C-427/07 Komisja przeciwko Irlandii, Zb.Orz. s. I-6277, pkt 105.

40 — Wyżej wymieniony w przypisie 39 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Irlandii, pkt 55 i przytoczone tam orzecznictwo.

41 — Wyrok z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie C-415/01 Komisja przeciwko Belgii, Rec. s. I-2081, pkt 21, 22.

Specyficzne środki transpozycji

71. Komisja twierdzi, iż transpozycja w Austrii jest nieodpowiednia, ponieważ przepisy transponujące dyrektywę nawiązują zaledwie do ogólnego celu „utrzymywania i przywrócenia korzystnego stanu ochrony zgodnie z dyrektywą ptasią” [42], zamiast powtórzyć cele wyrażone w dyrektywach ptasiej i siedliskowej.

72. Orzecznictwo Trybunału pokazuje jednak, iż nie jest konieczne, aby środki transponujące odtwarzały dokładne brzmienie dyrektyw [43]. W każdym przypadku nawet jeżeli słowa dyrektywy są odtwarzane wiernie, nie wynika z tego, aby technika transpozycji „kopiuj i wklej” skutkowała dokładną transpozycją. Do stwierdzenia, czy miała miejsce właściwa transpozycja, zawsze niezbędne jest rozważenie całości skutków środka transponującego, a także czy osiąga on konkretne cele danej dyrektywy.

73. W tym względzie Trybunał uznał, iż cele art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej wymagają od państw członkowskich objęcia OSO prawnym systemem ochrony, zapewniającym w szczególności przetrwanie i wylęg gatunków ptactwa wymienionych w załączniku I, jak również wylęg, pierzenie i zimowanie gatunków wędrownych (niewymienionych w załączniku I), które wszelako przybywają w sposób regularny na tym obszarze. W szczególności ochrona OSO nie może ograniczać się do działań zmierzających do odpierania szkodliwego oddziaływania człowieka, lecz musi w zależności od sytuacji obejmować również środki pozytywne, mające na celu zachowanie lub polepszenie stanu danego terenu [44].

74. Wynika z tego, iż ocena, czy państwo członkowskie w sposób dokładny transponowało dyrektywę, nie powinna być nigdy jedynie ćwiczeniem semantycznym. Należy raczej rozstrzygnąć, czy krajowe środki skutecznie realizują cele dyrektyw ptasiej i siedliskowej.

Specyficzne środki względem określonych OSO

75. Twierdzenie Komisji, iż środki powinny być specyficzne, nie może być rozpatrywane in abstracto. Aby dowieść, iż jej drugi zarzut jest zasadny, Komisja powinna przedłożyć Trybunałowi dowody wykazujące, iż jej obawy są uzasadnione. Ogólny przepis może stanowić odpowiednią transpozycję, jeżeli jest jasne, iż wprowadza w życie wymogi dyrektyw ptasiej i siedliskowej po stronie władz

42 — Sformułowanie to, podane tytułem przykładu przez Komisję w pkt 68 repliki, zostało zaczerpnięte z regionalnych przepisów kraju związkowego Styria.

43 — Wyżej wymieniony w przypisie 2 wyrok w sprawie C-507/04 Komisja przeciwko Austrii, pkt 89.

44 — Wyrok z dnia 11 grudnia 2008 r. w sprawie C-293/07 Komisja przeciwko Grecji, niepublikowany w Zbiorze, pkt 22–24.

krajowych stosujących prawo oraz osób objętych wpływem tychże przepisów [45].

76. Ponadto ze względu na to, że Komisja obarczona jest ciężarem dowodu, w sytuacji gdy zamierza podnieść zarzut oparty na braku określonego przepisu [46], powinna wykazać, iż nie objęto ochroną określonego gatunku, którego (lub którego siedliska) dotyczą konkretne obawy.

77. Komisja zdecydowała się przedstawić drugi zarzut w sposób bardzo ogólny. Odnosi się do wyciągów z przepisów prawnych z różnych austriackich krajów związkowych. Nie wskazuje gatunków ptaków ani cech środowiskowych danych siedlisk, co do których jej zdaniem istnieją obawy, i w ogólności nie przedstawia dowodów na potwierdzenie tych obaw. Wydaje mi się, iż popierając swoje stanowisko w ten sposób, Komisja nie sprostała ciężarowi dowodu w odniesieniu do swych twierdzeń, iż Austria nie wprowadziła specjalnych środków.

78. Ocena Trybunału jest utrudniona ponadto przez to, iż żadna ze stron nie przedstawiła klarownego objaśnienia ram prawnych służących wykonaniu dyrektyw ptasiej i siedliskowej w Austrii. Nie został także w jakikolwiek klarowny sposób wyjaśniony stan faktyczny w każdym z krajów związkowych. Trybunał dysponuje zaledwie wybranymi wyciągami z przepisów przedłożonymi przez Komisję i Austrię na poparcie ich stanowisk. Nie dysponuje on pełnym obrazem sytuacji.

79. Tytułem podsumowania moich wniosków dotyczących drugiego zarzutu zawartego w skardze Komisji: nie akceptuję ogólnego zasadniczego argumentu Komisji co do ograniczonych sposobów, w jakich państwa członkowskie mogą właściwie transponować dyrektywy ptasią i siedliskową. Wskazałam, odrębnie dla poszczególnych krajów związkowych, w jak ograniczonym zakresie Komisja wykazała, iż jej twierdzenia są uzasadnione. Nie należy tego rozumieć w ten sposób, że jestem przekonana, iż w każdym innym względzie Austria w całości wypełniła swoje zobowiązania wynikające z artykułów obu dyrektyw przywołanych przez Komisję w skardze. Jest to raczej nieunikniony skutek sposobu, w jaki Komisja przedstawiła stanowisko. Ostatecznie nie uważam za właściwe, aby w postępowaniu w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego Trybunał miał prowadzić obszerne śledztwo w celu skompensowania braków w argumentacji Komisji.

45 — Wyżej wymieniony w przypisie 39 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Irlandii, pkt 54 i przytoczone tam orzecznictwo; co do transpozycji dyrektywy siedliskowej, zobacz także ww. w przypisie 18 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, pkt 21.

46 — Wyrok z dnia 18 marca 1999 r. w sprawie C-166/97 Komisja przeciwko Francji, Rec. s. I-1719, jest przykładem sprawy, w której Komisja postawiła konkretny zarzut, iż państwo członkowskie nie zapewniło specjalnych środków ochrony zgodnie z dyrektywą ptasią względem określonego terenu (środowisko podmokłe w ujściu Sekwany). Zobacz także wyrok z dnia 27 października 2005 r. w sprawie C-166/04 Komisja przeciwko Grecji, niepublikowany w Zbiorze.

Konkretne zarzuty Komisji

Burgenland i Wiedeń

80. Przed szczegółowym rozważeniem sytuacji w każdym z krajów związkowych Austrii chciałabym krótko zająć się krajami związkowymi Burgenland i Wiedeń. Komisja uwzględnia oba kraje związkowe w zarzucie drugim. Jednakże Komisja oświadcza także, iż w tychże krajach związkowych nie wyznaczono *żadnych* OSO do czasu upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii [47]. Nie ma możliwości oceny odpowiedniości ochrony prawnej dla obszarów, które nie zostały sklasyfikowane jako OSO. Stanowisko Komisji jest więc wewnętrznie sprzeczne. Komisja nie zawarła w swojej skardze twierdzenia, iż w Burgenland i Wiedniu do czasu upływu terminu oznaczonego w uzasadnionej opinii nie wyznaczono żadnych OSO. Z tego względu taki zarzut jest nieistotny dla przedstawionych żądań (brak zapewnienia ochrony prawnej dla już wyznaczonych OSO). Dlatego też pominę tę część drugiego zarzutu Komisji.

47 — Regulacje wyznaczające OSO w Burgenland i Wiedniu nie zostały notyfikowane Komisji przed upływem terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii. Regulacje dotyczące Wiednia zostały przyjęte w dniu 17 października 2007 r. Nie posiadam informacji potwierdzającej datę (daty) przyjęcia regulacji dla Burgenlandu.

Karyntia

81. Jest niesporne, iż tylko jeden obszar w Karyntii został sklasyfikowany jako OSO do czasu upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii [48]. Wydaje się, że w replice Komisja próbowała uwzględnić po raz pierwszy *wszystkie* OSO w kraju związkowym Karyntia w zarzucie drugim [49], potem jednak zaprzeczyła temu wrażeniu, stwierdzając, iż ten zarzut dotyczył tylko części OSO Flachwasserbiotop Neudenstein.

82. Komisja twierdzi, iż regulacja, w której obszar Flachwasserbiotop Neudenstein został sklasyfikowany, jest niekompletna, gdyż nie zawiera mapy ukazującej granice obszaru. Komisja twierdzi także, iż brak jest wskazania, które gatunki podlegają ochronie, lub też celów ochrony w stosunku do gatunków, dla których obszar ten stanowi siedlisko.

83. Zgadzam się z Komisją, iż granice obszaru powinny być wytyczone w sposób jasny i wiążący dla osób trzecich, z powodów podanych w pkt 70 powyżej.

48 — Teren Flachwasserbiotop Neudenstein został wyznaczony przez rozporządzenie rządu Karyntii z dnia 15 czerwca 2005 r. (LGB1 nr 47/2005) jako europejska strefa ochronna Flachwasserbiotop Neudenstein.

49 — W pkt 52 repliki Komisji występuje odniesienie do 12 innych obszarów.

84. Nie zgadzam się, iż jedynie dostarczenie mapy może zapewnić niezbędną jasność. W zależności od ukształtowania danego obszaru możliwe jest jego wyznaczenie poprzez odniesienie do szeregu współrzędnych wyrażających długość i szerokość geograficzną pewnych punktów wzdłuż jego granic, być może odnosząc je także do innych, szczególnie wyróżniających się cech geograficznych. W innych okolicznościach mapa może być konieczna.

85. W bieżącej sprawie brak jest informacji wskazującej, iż granice obszaru Flachwasserbiotop Neudenstein są wyraźnie wytyczone w sposób dostępny dla osób trzecich za pomocą mapy lub innych środków.

86. Oceniając regulację wyznaczającą OSO, mam wrażenie, iż chociaż zapewnia ona pewien stopień ochrony, to nie wprowadza środków dla zapewnienia pełnej skuteczności art. 6 ust. 2 i art. 7 dyrektywy siedliskowej, w zakresie w jakim nie zobowiązuje właściwych organów do podjęcia konkretnych środków w celu uniknięcia pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, jak również niepokojenia gatunków, dla których zostały wyznaczone takie obszary.

87. Uważam przeto skargę Komisji za zasadną, jeżeli chodzi o niespełnienie wymogów dyrektywy ptasiej co do wprowadzenia środków wskazujących granice OSO Flachwasserbiotop Neudenstein i niespełnienia wymogów art. 6 ust. 2 i art. 7 dyrektywy siedliskowej.

88. Komisja twierdzi także, iż powinny zostać wprowadzone specjalne środki dla poszczególnych gatunków i ich siedlisk. Jednakże w sytuacji braku jakiejkolwiek informacji o występujących gatunkach oraz o tym, czy ich siedlisko wymaga ochrony w celu spełnienia celów dyrektyw ptasiej i siedliskowej, uważam ten zarzut za bezzasadny ze względów podanych w pkt 77.

Dolna Austria

89. Komisja oświadcza, iż do czasu upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii jeden obszar został sklasyfikowany jako OSO [50], jednak system ochrony prawnej tego obszaru jest nieodpowiedni, ponieważ nie zawiera specjalnych środków dla poszczególnych gatunków ptaków i ich siedlisk.

50 — Obszar Tullnerfelder Donau-Auen sklasyfikowany na podstawie LG.5505-1 z 2001 r. (ustawa o parkach narodowych Dolnej Austrii).

90. Austria argumentuje, iż obszar jest objęty istniejącymi regulacjami, które chronią wszelkie ptaki bytujące naturalnie w stanie dzikim w rozumieniu dyrektywy. Cele istniejących regulacji są określane jako dążenie do osiągnięcia korzystnego stanu ochrony oraz ochrona gatunków i siedlisk określanych jako priorytetowe.

91. Komisja przedstawiła swoją argumentację in abstracto. Nie wskazała poszczególnych gatunków ptaków i ich siedlisk, co do których jej zdaniem powinny zostać podjęte specjalne środki, oraz obaw, które żywi w odniesieniu do tychże gatunków i ich siedlisk. A zatem uważam ten zarzut za bezzasadny w tym względzie [51].

Górna Austria

92. Komisja potwierdza, iż została powiadomiona o jedenastu obszarach wyznaczonych jako OSO, twierdzi jednak, iż brak jest ochrony prawnej w stosunku do pięciu z nich [52] oraz iż ochrona prawna jest nieodpowiednia dla sześciu pozostałych [53].

93. Zarzut Komisji jest wyraźnie zasadny wobec pięciu OSO, w odniesieniu do których nie notyfikowano żadnych środków.

94. Środki dotyczące OSO Ettenau, Traun-Donau-Auen i Frankinger Moos [54] wydają się nieodpowiednie w zakresie, w jakim zakresem regulacji nie są objęte gatunki ptaków wędrownych (niewymienione w załączniku I). Z tego względu skarga Komisji jest zasadna w odniesieniu do jej zarzutu niezapewnienia odpowiedniej ochrony prawnej stosownie do art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej.

95. Jest także niejasne, jakie środki – jeżeli w ogóle jest to możliwe – właściwe organy mogą podjąć w celu uniknięcia „pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, jak również w celu uniknięcia niepokojenia gatunków, dla których zostały wyznaczone takie obszary", stosownie do art. 6 ust. 2 i art. 7 dyrektywy siedliskowej (dla obszarów OSO Ettenau, Traun-Donau-Auen i Frankinger Moos). Środki dotyczące OSO Dachstein, Unterer Inn i Nationalpark Kalkalpen [55] także wydają się w tym punkcie nieodpowiednie.

96. Skarga Komisji jest zatem w tym względzie zasadna.

51 — Zobacz pkt 77 powyżej.

52 — Obszary Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal i Untere Traun.

53 — Obszary Ettenau, Traun-Donau-Auen, Frankinger Moos, Dachstein i Unterer Inn oraz Park Narodowy Kalkalpen.

54 — Regulacje kraju związkowego można odnaleźć w: Ettenau – LGB1 nr 110/2005, Traun-Donau-Auen – LGB1 nr 32/2004, Frankinger Moos – LGB1 nr 25/2005.

55 — Stosowne regulacje można odnaleźć w: Dachstein – LGB1 nr 6/2005, Unterer Inn – LGB1 nr 69/2004, Nationalpark Kalkalpen – LGB1 nr 58/2005.

97. Komisja twierdzi także, iż ochrona prawna powinna być specyficznie ukierunkowana, jednak po raz kolejny w odniesieniu do obszarów Dachstein, Unterer Inn i Nationalpark Kalkalpen nie zidentyfikowała gatunków, co do których jej zdaniem powinny być wprowadzone specjalne środki ochrony, oraz obaw, które żywi co do tychże gatunków i ich siedlisk. Zarzut ten jest zatem bezzasadny w tym względzie [56].

Salzburg

98. Komisja oświadcza, iż została powiadomiona o środkach ochrony prawnej dla 15 OSO w tym kraju związkowym [57]. Wycofała swoje żądanie w stosunku do dziewięciu z tychże obszarów.

99. Komisja podtrzymuje swój zarzut co do sześciu obszarów: Bürmooser-Moor, Salzachauen, Hochgimpling, Oichtenriede, Wallersee-Wengermoor oraz Hohe Tauern. Austria potwierdza, iż dla obszarów Bürmooser Moor i Salzachauen nie wprowadzono żadnej ochrony do czasu upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii. Co do obszaru Hochgimpling regulacje krajowe zostały notyfikowane po upływie terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii, przez co nie mogą być wzięte pod uwagę.

100. Wynika z tego, iż skarga Komisji jest zasadna w stosunku do tych trzech OSO [58].

101. Austria argumentuje, iż uregulowania dotyczące obszarów Oichtenriede i Wallersee-Wengermoor wprowadzają przepisy podobne do tych, które zostały zaakceptowane przez Komisję jako zapewniające odpowiednią ochronę prawną dla obszaru Winklmoos, co do którego Komisja wycofała swój zarzut. W odpowiedzi na skargę Austria informuje, że uregulowania te zostały ogłoszone – przez co rozumiem publikację – w dniu 1 lipca 2006 r. Komisja twierdzi jednak, iż nie została powiadomiona o żadnych środkach transponujących dla tych dwóch obszarów.

102. Państwa członkowskie mają obowiązek stosownie do dyrektyw ptasiej i siedliskowej zarówno transponować dyrektywy, jak i notyfikować środki transponujące [59]. Dlatego też w braku informacji wskazującej, iż środki wprowadzające odpowiednią ochronę prawną dla obszarów Oichtenriede i Wallersee-Wengermoor były odpowiednio notyfikowane, uważam skargę Komisji w tym względzie za zasadną.

56 — Zobacz pkt 77 powyżej.

57 — Klemmerich, Dürrnbachhorn, Martinsbichl, Hochgimpling, Joching, Weidmoos, Winklmoos, Gernfilzen-Bannwald, Kematen, Obertauern-Hundsfeldmoor, Salzachauen, Oichtenriede, Bürmooser-Moor, Wallersee-Wengermoor i Hohe Tauern.

58 — Wyżej wymieniony w przypisie 16 wyrok w sprawie C-418/04 Komisja przeciwko Irlandii, pkt 74.

59 — Artykuł 18 dyrektywy ptasiej i art. 23 dyrektywy siedliskowej powinny zostać w Austrii w pełni transponowane do dnia 1 stycznia 1995 r. Zobacz także ww. w przypisie 39 wyrok w sprawie C-427/07 Komisja przeciwko Irlandii, pkt 105–108, o obowiązku notyfikacji transpozycji do Komisji.

103. Co się tyczy obszaru Hohe Tauern, Austria twierdzi, iż ochrona jest zapewniona przez rozporządzenie kraju związkowego LGBl nr 58/2005 oraz ustawę kraju związkowego Salzburg o ochronie przyrody (Salzburger Naturschutzgesetz). Chociaż środki te wprowadzają pewien stopień ochrony dla dzikiej fauny i flory występujących w OSO Hohe Tauern, nie wydają się gwarantować pełnej skuteczności art. 6 ust. 2 i art. 7 dyrektywy siedliskowej, gdyż nie zapewniają podjęcia przez właściwe organy konkretnych środków w celu uniknięcia „pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, jak również niepokojenia gatunków, dla których zostały wyznaczone takie obszary". Uważam przeto ten zarzut za uzasadniony w odniesieniu do Hohe Tauern w zakresie, w jakim Komisja wykazała brak zapewnienia ochrony prawnej zgodnie z art. 6 ust. 2 w związku z art. 7 dyrektywy siedliskowej.

104. Wynika z tego, moim zdaniem, iż podniesione przez Komisję żądanie stwierdzenia uchybienia jest zasadne w odniesieniu do sześciu obszarów Bürmooser-Moor, Salzachauen, Hochgimpling, Oichtenriede, Wallersee-Wengermoor i Hohe Tauern.

105. Na koniec, co do Hohe Tauern Komisja twierdziła, iż ochrona prawna powinna być specyficznie ukierunkowana. Po raz kolejny nie wskazała gatunków, co do których jej zdaniem powinny być wprowadzone specjalne środki ochrony, oraz obaw, które żywi co do tych gatunków i ich siedlisk. A zatem uważam ten zarzut za bezzasadny w tym względzie [60].

Styria

106. Komisja uznaje, iż system ochrony prawnej dla każdego sklasyfikowanego OSO określony jest w ustawie kraju związkowego o ochronie przyrody [61], ale twierdzi, iż jest on zbyt ogólny, aby spełnić wymogi dyrektyw ptasiej i siedliskowej. Komisja po raz kolejny nie wskazała gatunków, w stosunku do których jej zdaniem należało podjąć specjalne środki, oraz obaw, które żywi w stosunku do tych gatunków i ich siedlisk. Z tego względu uważam ten zarzut za bezzasadny w tym względzie [62].

Tyrol

107. Komisja twierdzi, iż istniejące ustawodawstwo [63] przewiduje ogólne uprawnienie [64] do przyjęcia specjalnych środków ochrony

60 — Zobacz pkt 77 powyżej.

61 — Styryjska ustawa o ochronie przyrody z 1976 r. (NschG 1976), LGB1 nr 65 zmieniona przez LGB1 nr 71/2007 z dnia 22 maja 2007 r.

62 — Zobacz pkt 77 powyżej.

63 — Tiroler Naturschutzgesetz (TNSchG) (ustawa kraju związkowego Tyrol o ochronie przyrody) z dnia 12 maja 2004 r.

64 — Artykuł 14 ust. 3 TNSchG.

zmierzających do wprowadzenia ochrony prawnej dla celów dyrektywy ptasiej. Niemniej jednak żadnych takich środków nie przyjęto do chwili upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii.

108. Austria nie zaprzecza, iż tak jest w istocie.

109. Jak już wspomniałam, Trybunał uznaje dokładną transpozycję dyrektyw ptasiej i siedliskowej za szczególnie ważną [65]. Co więcej, zasada pewności prawa wymaga, aby ramy transpozycji były precyzyjne i jasne. Moim zdaniem nie może to zostać zapewnione poprzez odniesienie do ogólnego uprawnienia, na podstawie którego nie wprowadzono następnie żadnych wiążących środków [66].

110. Z tego względu jestem zdania, iż zarzut Komisji w odniesieniu do Tyrolu jest zasadny.

Vorarlberg

111. Komisja twierdzi, iż brak jest specjalnych środków określających szczególną ochronę i cele ochrony, względnie obowiązki lub zakazy w stosunku do obszarów sklasyfikowanych jako OSO w tym kraju związkowym.

112. Komisja po raz kolejny nie wskazała jednak gatunków, w stosunku do których jej zdaniem należało podjąć specjalne środki, a także obaw, które żywi w odniesieniu do tychże gatunków i ich siedlisk. Dlatego też uważam, iż zarzut Komisji jest w tym względzie bezzasadny [67].

Koszty

113. Zarówno Komisja, jak i Austria wniosły o zasądzenie kosztów. Według mojej analizy jedynie niektóre części podniesionego przez Komisję żądania stwierdzenia uchybienia są zasadne.

114. Stosownie do art. 69 ust. 3 zdanie pierwsze regulaminu każda ze stron powinna ponieść własne koszty.

65 — Punkt 34.

66 — Zobacz wyrok z dnia 25 maja 1982 r. w sprawie 96/81 Komisja przeciwko Niderlandom, Rec. s. 1791, pkt 12.

67 — Zobacz pkt 77 powyżej.

Wnioski

W świetle przedstawionych powyżej rozważań proponuję, aby Trybunał:

1) orzekł, iż Austria naruszyła dyrektywę Rady 79/409/EWG o ochronie dzikiego ptactwa („dyrektywę ptasią") poprzez brak wyznaczenia (w przypadku „Hansag" w kraju związkowym Burgenland) lub właściwego ustalenia granic (w przypadku „Niedere Tauern" w kraju związkowym Styria) zgodnie z kryteriami ornitologicznymi najbardziej odpowiednich obszarów w Austrii pod względem liczby i powierzchni jako obszarów specjalnej ochrony do zachowania gatunków ptaków zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 tej dyrektywy;

2) orzekł, iż Austria nie zapewniła odpowiedniej ochrony prawnej w następujących przypadkach:

— w kraju związkowym Karyntia stosownie do art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej, nie wyznaczając granic OSO Flachwasserbiotop Neudenstein w wiążącym akcie, który mógłby zostać opublikowany i na który mogłyby powołać się osoby trzecie, a także nie dokonując pełnej transpozycji art. 6 ust. 2 i art. 7 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory („dyrektywy siedliskowej") w odniesieniu do tego OSO;

— w kraju związkowym Górna Austria stosownie do art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej oraz nie dokonując pełnej transpozycji zgodnie z art. 6 ust. 2 i art. 7

dyrektywy siedliskowej dla OSO Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal, Untere Traun, Ettenau, Traun-Donau-Auen oraz Frankinger Moos, a także nie dokonując pełnej transpozycji zgodnie z art. 6 ust. 2 i art. 7 dyrektywy siedliskowej w odniesieniu do obszarów Dachstein i Unterer Inn oraz OSO Parku Narodowego Kalkalpen;

— w kraju związkowym Salzburg stosownie do art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej oraz nie dokonując pełnej transpozycji zgodnie z art. 6 ust. 2 i art. 7 dyrektywy siedliskowej dla obszarów Bürmooser Moor, Salzachauen, Hochgimpling, Oichtenriede i Wallersee-Wengermoor, a także nie dokonując pełnej transpozycji zgodnie z art. 6 ust. 2 i art. 7 dyrektywy siedliskowej w odniesieniu do obszaru Hohe Tauern;

— w kraju związkowym Tyrol stosownie do art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej oraz nie dokonując pełnej transpozycji zgodnie z art. 6 ust. 2 i art. 7 dyrektywy siedliskowej w odniesieniu do już wyznaczonych OSO.

3) oddalił skargę w pozostałym zakresie;

4) obciążył każdą ze stron jej własnymi kosztami.